

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

 Оксана ГОМОТЮК

« 30 » 2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 30 » 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНЦНОТ

 Святослав ПИТЕЛЬ

« 30 » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Психологічна служба в системі освіти»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність – 053 Психологія
освітньо-професійна програма – «Психологія»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	4	96	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

30.08.2024

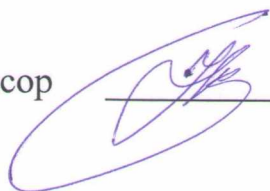
Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 – Психологія, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 року).

Робочу програму склала старший викладач кафедри психології та соціальної роботи к. психол. н. **Притула Олеся Арсенівна**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

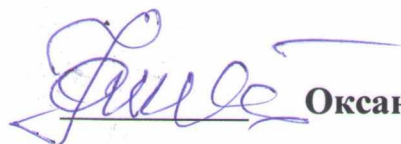
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Психологія» протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Гарант ОП «Психологія» д.психол.н., професор

Оксана ФУРМАН

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»**

1. Опис дисципліни «Психологічна експертиза»

Дисципліна «Психологічна експертиза»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 72 год.</i> <i>Заочна – 108 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 4 год.</i>
Тижневих годин: денна форма навчання – 8 з них аудиторних – 3		Види підсумкового контролю – <i>екзамен</i>

2. Мета і завдання вивчення дисципліни “Психологічна експертиза”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Психологічна експертизи” полягає у засвоєнні методології та теорії дослідження матеріалів, що підлягають психологічній експертизі; вивченні організації її проведення; набуття студентами вмінь прогнозувати і оцінювати перспективні психологічні ризики, проекти та програми. Удосконалення компетентності майбутніх психологів, через опанування експертною діяльністю у галузі психологічної експертизи.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіти знаннями з теоретико-методологічних основ психологічної експертизи;
- засвоїти вміння використовувати різні типи і моделі психологічної експертизи для оцінки управлінських рішень, програм;
- сформувані психологічні вміння і навички виконання оцінкової науково-дослідної роботи на засадах поваги, любові, добра, гуманізму;
- домогтися гармонійного поєднання наукових знань, навчальних умінь, соціальних норм та культурних цінностей;
- пізнати методику організації і проведення психологічної експертизи.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з дисциплін «Психолого-педагогічне консультування», «Психологія креативності», «Психологія соціального впливу» «Психологія служби в системі освіти».

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Поняття, завдання та функції психологічної експертизи.

Тема 1. Вступ до предмету «Психологічна експертиза».

Аналіз наукових визначень поняття “експертиза” та її головні завдання. Види психологічної експертизи та їх загальна характеристика. Різновиди та основні складові функцій експертної діяльності. Методологічні принципи.

Тема 2. Профайлінг як один з методів психологічної експертизи.

Профайлінг як один з методів експертної оцінки, добірка психологічних інструментів для оцінки та прогнозування поведінки людини. Напрямки профайлінгу сьогодення.

Змістовий модуль 2. Технологія проведення психологічної експертизи.

Тема 3. Організація та методи проведення психологічної експертизи.

Потреба в оцінці особистісного вчинення – необхідна умова проведення експертизи. Основні поняття та методологічні принципи експертного аналізу. Сутність методології експертного дослідження як надскладової професійної діяльності, що здійснюється на індивідуальному і колективному рівнях.

Тема 4. Методичний інструментарій психологічної експертизи.

Процедура призначення психологічної експертизи. Основні етапи проведення психологічної експертизи. Вибір та обґрунтування психодіагностичного інструментарію при вирішенні експертних задач. Інтерпретація результатів отриманих в ході проведення психологічної експертизи.

Тема 5. Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.

Вимоги до оформленні і подання, висновку. Розгляд реквізитів експертного висновку. Складання фахівцем висновку, що містить пропозиції, зауваження. Процедура складання і види висновків експерта. Оцінка достовірності висновку експерта. Достовірність і належність висновку експерта.

Тема 6. Професійні та особистісні риси експерта.

Професійна етика експерта. Основні ознаки професійної компетентності експерта. Обов'язки експертів в процесі проведення психологічної експертизи. Пізнавальний та оціночні аспекти діяльності експерта. Аналітичність, широта та конструктивність мислення експерта. Позитивне ставлення до інновацій. Сформованість професійно-особистісних якостей експерта.

Змістовий модуль 3. Галузі застосування психологічної експертизи

Тема 7. Судово-психологічна експертиза.

Судово-психологічна експертиза, як одна з сфер застосування психологічної експертизи, яка встановлює ті особливості психічної діяльності та такі її прояви в поведінці особи, які мають юридичне значення та викликають певні правові наслідки.

Тема 8. Психологічна експертиза у сфері освіти.

Експертиза в освіті полягає у вивченні інноваційних явищ і процесів в освіті, що має метою виявлення в них потенціалу розвитку. Психологічна експертиза освітнього середовища.

Тема 9. Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин.

Сфера сімейних відносин і виділення основних складових благополучної сім'ї. Методичний інструментарій експертизи сімейних відносин. Психологічна експертиза сімейних відносин у судовій практиці. Батьки як об'єкт психологічної експертизи.

Тема 10. Психологічна експертиза у сферах праці та засобах масової комунікації

Трудова експертиза, тобто визначення фахівцями придатності людини до праці за конкретною професією. Види трудової експертизи та психологічні особливості. Призначення і основні завдання експертизи у сфері праці. Поняття про психологічну експертизу засобів масової комунікації.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Психологічна експертиза»
(денна форма навчання)**

Перелік тем	Кількість годин				
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІСР	Контр. заходи
<i>Заліковий модуль 1. Поняття, завдання та функції психологічної експертизи.</i>					
Тема 1. Вступ до предмету «Психологічна експертиза».	2	1	6	-	Питання, кросворд.
Тема 2. Профайлінг як один з методів психологічної експертизи.	4	1	6	1	Питання, доповіді.
<i>Заліковий модуль 2. Технологія проведення психологічної експертизи.</i>					
Тема 3. Організація та методи проведення психологічної експертизи.	4	2	8	-	Питання.
Тема 4. Методичний інструментарій психологічної експертизи.	4	2	8	-	Питання.
Тема 5. Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.	2	1	10	-	Питання, тести
Тема 6. Професійні та особистісні риси експерта.	4	2	6	-	Тести.
<i>Заліковий модуль 3. Галузі застосування психологічної експертизи.</i>					
Тема 7. Судово-психологічна експертиза.	4	2	6	1	Питання.
Тема 8. Психологічна експертиза у сфері освіти.	2	1	6	-	Питання, доповіді.
Тема 9. Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин.	2	1	8	-	Питання
Тема 10. Психологічна експертиза у сферах праці та засобах масової комунікації.	2	1	8	1	Питання.
Тренінг			4		
Разом	30	14	72	3	

(заочна форма навчання)

Перелік тем	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
<i>Заліковий модуль 1. Поняття, завдання та функції психологічної експертизи.</i>			
Тема 1. Вступ до предмету «Психологічна експертиза».	2	-	10
Тема 2. Профайлінг як один з методів психологічної експертизи.	-	2	10
<i>Заліковий модуль 2. Технологія проведення психологічної експертизи.</i>			
Тема 3. Організація та методи проведення психологічної експертизи.	2	-	10

Тема 4. Методичний інструментарій психологічної експертизи.	-	-	12
Тема 5. Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.	2	-	12
Тема 6. Професійні та особистісні риси експерта.		-	10
<i>Заліковий модуль 3. Галузі застосування психологічної експертизи.</i>			
Тема 7. Судово-психологічна експертиза.	-	-	12
Тема 8. Психологічна експертиза у сфері освіти.	2	-	10
Тема 9. Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин.	-	-	12
Тема 10. Психологічна експертиза у сферах праці та засобах масової комунікації.	-	2	10
Разом	8	4	108

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Психологічна експертиза»

Денна форма

Змістовий модуль 1. Поняття, завдання та функції психологічної експертизи.

Практичне заняття № 1

Тема: «Вступ до предмету «Психологічна експертиза».

Мета: забезпечити оволодіння студентами основними категоріями експертизи, окреслити її теоретичні аспекти, етапи, різновиди.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні аспекти експертизи.
2. Мета, завдання та межі застосування експертизи.
3. Основні функції експертизи у процесі оцінювання.
4. Оцінка достовірності інформації при застосуванні профайлінгу.
5. Скласти психологічно-поведінковий портрет одногрупника.

Практичне заняття № 2

Тема: «Організація та етапи проведення психологічної експертизи».

Мета: окреслити сутність методу експертної оцінки як надскладної професійної діяльності, що здійснюється на індивідуальному і колективному рівнях.

Питання для обговорення:

1. Етапи проведення психологічної експертизи.
2. Процедура психологічної експертизи в системі психологічної практики.
3. Доцільність призначення психологічної експертизи.
4. Здійснити практичну експертизу дитячої іграшки.

Практичне заняття № 3.

Тема: «Методичний інструментарій психологічної експертизи».

Мета: розкрити методичний інструментарій проведення соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Організаційні моделі соціально-психологічної експертизи.

2. Форми участі експерта у проведенні соціальної експертизи.
3. Методом групових і індивідуальних вправ відпрацьовувати практичні навички застосування експертизи.

Практичне заняття № 4.

Тема: «Вимоги до формування експертного висновку та його структура».

Мета: відзначити ефективну підготовку структури і вимог до формування експертного висновку.

Питання для обговорення:

1. Чітка структура експертного висновку.
2. Форма експертного висновку.
3. Характерні основні вимоги, щодо результатів висновку.
4. Реквізити експертного висновку.

Практичне заняття № 5.

Тема: «Професійні та особистісні риси експерта».

Мета: висвітлити особистісні і професійні риси експерта, відзначити рівень вимог фахової підготовки експерта.

Питання для обговорення:

1. Основні обов'язки експерта в процесі проведення психологічної експертизи.
2. Важливість фахової підготовки експерта.
3. Пізнавальні та оціночні аспекти діяльності експерта.
4. Професійна етичність та конфіденційність експерта.
5. Етапи діяльності у роботі експерта.

Змістовий модуль 2. Технологія та процедура проведення психологічної експертизи

Практичне заняття № 6

Тема: «Судово-психологічна експертиза».

Мета: висвітлити застосування соціально-психологічної експертизи у сферах: судочинства, освіти, праці і сімейних відносин.

Питання для обговорення:

1. Соціально-психологічна експертиза у сфері судочинства.
2. Предмет та види судово-психологічної експертизи.
3. Підстави призначення судово-психологічну експертизу.
4. Підготовка судово-психологічної експертизи.

Практичне заняття № 7.

Тема: «Психологічна експертиза у сфері освіти».

Мета: розкрити процедуру та відмітити критерії соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Психологічна експертиза у сфері освіти.

2. Основні напрямки психологічної експертизи у сфері освіти.
3. Психолого-лінгвістична експертиза у освіті.
4. Психологічна експертиза освітнього середовища.

Практичне заняття № 8.

Тема: «Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин».

Мета: відзначити ефективну підготовку структури і вимог до формування експертного висновку.

Питання для обговорення:

1. Сімейні відносини як об'єкт соціально психологічної експертизи.
2. Методичний інструментарій експертизи сімейних відносин.
3. Психологічна експертиза сімейних відносин у судовій практиці.
4. Батьки як об'єкт психологічної експертизи.
5. Психологічні особливості трудової експертизи. Види трудової експертизи.

Заочна форма

Змістовий модуль 1. Технологія проведення психологічної експертизи.

Практичне заняття № 1

Тема: «Вступ до предмету «Психологічна експертиза».

Мета: забезпечити оволодіння студентами основними категоріями експертизи, окреслити її теоретичні аспекти, етапи, різновиди.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні аспекти експертизи.
2. Сутність і особливості експертного дослідження.
3. Мета, завдання та межі застосування експертизи.
4. Основні функції експертизи у процесі оцінювання
5. Методика проведення експертизи.
6. Профайлінг, як один з методів експертної оцінки.
7. Визначення типу особистості за ознаками поведінкової моделі.

Тема: «Об'єкт, предмет дослідження та суб'єкти соціально-психологічної експертизи».

Мета: розкрити предмет дослідження, об'єкт і суб'єкт соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Психологічна експертиза у соціальній сфері.
2. Потреба у проведенні соціально-психологічної експертизи та її суб'єкти.
3. Типи і види соціальної експертизи.
4. Організаційні моделі соціально-психологічної експертизи.
5. Форми участі експерта у проведенні соціальної експертизи.
6. Методом групових і індивідуальних вправ відпрацьовувати практичні навички застосування експертизи.

Змістовий модуль 2. Галузі застосування психологічної експертизи.

Практичне заняття № 2

Тема: «Етапи, процедури та критерії соціально-психологічної експертизи».

Мета: розкрити процедуру та відмітити критерії соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Етапи проведення психологічної експертизи.
2. Процедура психологічної експертизи в системі психологічної практики.
3. Доцільність призначення психологічної експертизи.
4. Вимоги до критеріїв соціально-психологічної експертизи і їх класифікація.
5. Традиційні методи психологічної експертизи.
6. Специфічні методи психологічної експертизи.
7. Обговорити наступні методи: опитування, бесіда і спостереження.

Тема: «Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку».

Мета: відзначити ефективну підготовку структури і вимог до формування експертного висновку.

Питання для обговорення:

1. Чітка структура експертного висновку.
2. Форма експертного висновку.
3. Характерні основні вимоги, щодо результатів висновку.
4. Реквізити експертного висновку.
5. Критерії і показники ефективності експертного висновку.
6. Вступна частина експертного висновку.
7. Дослідницька і заключна частина.
8. Практично сформулювати експертний висновок на основі укладеного договору експертизи.

6. Тренінг з дисципліни

Тема: «Комунікабельність у проведенні психологічної експертизи»

Завдання тренінгу: оволодіння соціально-комунікативним потенціалом особистості студентів, формування адекватної самооцінки та способів ефективної взаємодії в колективі експертів.

Порядок проведення тренінгу

1. Ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття, проводиться вступна частина.
2. Створення робочого настрою у колективі студентів, обговорення правил проведення тренінгового заняття. Роздатковий матеріал у вигляді програм.
3. Практична частина реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 2-3 осіб з певних дослідницьких завдань теми тренінгового заняття.
4. Обговорення підведених підсумків виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

Структура тренінгу

№ заняття	Завдання тренінгу
Заняття 1	Розвинути соціально-комунікативні навички, почуття власної значимості, сформувавши адекватну самооцінку на основі самопрезентації
Заняття 2	Розвинути культуру спілкування, сформувавши способи ефективної психологічної взаємодії у колективі
Заняття 3	Проаналізувати способи ефективної взаємодії в колективі, закріпити отримані навички

7. Самостійна робота студентів

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Психологічна експертиза» студентам важливо володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні сучасної навчальної і наукової фахової літератури і підготовці презентації на одну із запропонованих тем.

Зміст презентації має відповідати зазначеній темі; презентація має містити не більше 10 слайдів; слайди мають бути інформативними, але не перевантаженими інформацією. Кожен студент відповідає за підготовку презентації, опрацювавши 2-3 статті потрібно викласти матеріал тезисно, своїми словами, без копіювання тексту. Захист презентацій відбувається за бажанням на занятті.

№ п/п	Пропонована тематика
1.	Вступ до предмету «Психологічна експертиза».
2.	Профайлінг як один з методів психологічної експертизи.
3.	Організація та етапи проведення психологічної експертизи.
4.	Методичний інструментарій психологічної експертизи.
5.	Вимоги до формування експертного висновку та його структура.
6.	Професійні та особистісні риси експерта.
7.	Судово-психологічна експертиза.
8.	Психологічна експертиза у сфері освіти.
9.	Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин.
10.	Психологічна експертиза у сферах праці та засобах масової комунікації.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Психологічна експертиза” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- розгадування кросвордів на відповідну тему практичного заняття;
- підсумкове тестування за кожним змістовим модулем;
- доповіді, презентації;
- підсумковий екзамен.

9. Критерії, форми поточного і підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Психологічна експертиза” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
<p>1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (8 занять, 10 тем – 6 оцінок).</p> <p>2. Модульний контроль 1 проводиться на 8 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: два теоретичні питання по 20 балів, два визначення по 10 балів і 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали.</p>		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, щодо покращення комунікабельності у проведенні психологічної експертизи.	Оцінювання презентації на одну з тем із запропонованої тематики на основі опрацьованої додаткової навчальної і наукової фахової літератури.	10 тестів по 2 бали і два теоретичні розгорнені питання, які оцінюються по 40 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій.	1 – 10
2.	Електронний варіант завдань для проведення практичних занять.	1 – 10
3.	Програмне забезпечення: Microsoft Office Word, Microsoft Power Point, Canva, AIMP, Moodle, Zoom.	1 – 10
4.	Технічне забезпечення: ноутбук, проектор.	1 – 10

Рекомендовані джерела інформації

1. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16. 01. 2020 № 463-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
2. Про судову експертизу: Закон України від 25.02. 1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
3. Про судово-медичну експертну діяльність. Проект Закону України від 16.06.2015 № 2081а. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH1LT68A>
4. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України. Наказ: МОН України від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971. Редакція: 11.12.2022. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KD0001?an=902096>
6. Сімейний кодекс України. Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
7. Андросович К. А. Основні етапи проведення психологічної експертизи *Теорія і практика сучасної науки та освіти (частина I): матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* м. Львів, 22-23 жовтня 2020 року. Львів : Львівський науковий форум, 2020. 68 с. URL: <http://lviv-forum.inf.ua/save/2020/22-23.10.2020/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%86.pdf>
8. Алексєєнко-Лемовська Л. В. Особистісна та професійна готовність психолога до проведення експертизи. *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації»*, 27-29 січня 2021 року, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, 2021. С. 117-121.
9. Гірняк А. Н., Гірняк Г. С. Діалогічна взаємодія учасників освітнього процесу, як передумова та гарантія його ефективності. *Guarantees and protection of fundamental human rights as the integral element of integration of Ukraine on the EU : monografia zbiorowa*. Olsztyn (Polska) : Wydział Prawa i Administracji UWM w Olsztynie, 2019. S. 105 – 117.
10. Григус І.М., Самороков В.О., Цимбалюк В.І. , Цимбалюк О.В., Сахнюк В.В. Судова психіатрія та судово-психіатрична експертиза : навч. посіб. / за ред. І.М.Григуса. Львів : ФОП Піча С.В., 2018. 119 с.

11. Дручек О. В. Профайлінг як метод забезпечення державної безпеки і громадського порядку: проблеми застосування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 1. Том 2. С 132 – 136.
12. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність / Іван Данилюк, Антон Курапов, Ілья Ягієв. Київ: АртЕк, 2019. 432 с.
13. Задорожня Ю.А. Судово-психологічна експертиза в адміністративному процесі. *Актуальні проблеми державотворення, правотворення та правозастосування: матеріали наук. семінару*. Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 133-134.
14. Крюкова М.А., Єлховський І.В. Судово-психологічна експертиза (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) М.А. Крюкова. Одеса: Фенікс, 2021. 61 с.
15. Матейко Н.В., Липак О.А. Клініко-психологічна компетентність фахівця при проведенні судово-психологічної експертизи. *Криміналістика і судова експертиза*. 2020. Випуск 65. С. 643–653.
16. Назаров О.А. Проблемні аспекти застосування спеціальних психологічних знань задля відшкодування моральної шкоди в Україні за наслідком військового озброєного нападу російської федерації. *Актуальні питання судової психологічної експертизи у справах за позовами про відшкодування моральної шкоди* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2022. С. 96-102.
17. Подільчак О. М. Кримінологічний профайлінг – реалізація вчення про особу злочинця. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/4_2017/part_2/34.pdf
18. Притула О. А. Життєва стійкість експерта-психолога в умовах військового стану. *Наукові перспективи*. Київ, 2024. № 4 (46). С. 1362 – 1371. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11056>
19. Криміналістика і судова експертиза : міжвід. наук.-метод. Збірник. *Міністерство юстиції України, Київ. н.-д. ін-т судових експертиз*. Київ, 2018. Вип. 63(2). – С. 472–475. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2018_63\(2\)_66](http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2018_63(2)_66)
20. Психолого-педагогічна експертиза : хрестоматія / укладачі: С. П. Дерев'янка, Ю. В. Примак. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2021. 280 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7331/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0.pdf>
21. Рудь Ю. В., Мартинова Т. О. Психологія профайлінгу : навч. посіб. Київ : ДП Вид. дім «Персонал», 2018. 236 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psih_profailingu.pdf
22. Соціальна психологія в Україні : довідник / за ред. М. М. Слюсаревського; упоряд. І. І. Ревера, С. Є. Фіськович; Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. 2-ге в ид., перероб. і допов. Київ : Талком, 2019. 324 с.

23. Стрельнікова Л. В. Методика судово-психологічної експертизи/психологічного дослідження визначення наявності моральної немайнової шкоди, розміру відшкодування/компенсації за моральну шкоду, її наслідки. Київ : ПП «ПФ «Фоліант». 2021. 180 с.
24. Телійчук В. Г., Зінченко С.С. Щодо застосування профайлінгу в оперативно-розшуковій діяльності підрозділами кримінальної поліції Національної поліції України. *Юридичний бюлетень*. Вип. № 12. 2020. С.184–193.
25. Черезова І. О. Психологічна експертиза: навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2018. 262 с.
26. Яблонський А. І. Гуманітарно-психологічна експертиза в контексті професійної діяльності психолога. *Теорія і практика сучасної психології: зб. наук. праць*. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2019. № 5, т. 1. С. 81–86.
27. Яровий Т. С. Роль профайлінгу в любітській діяльності: державно управлінський аспект. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Електронне видання: www.dy.nauka.com.ua № 10, 2020. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/10_2020/38.pdf
28. Profiling, Cambridge Dictionary : веб-сайт. URL: <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/profiling>
29. Przemyslaw Ziolkowski Licea profilowane – sukces czy porazka? URL: <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/20734/Strony%20od%20pz-zn6-drukarnia-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
30. Top Video Surveillance Trends to Watch in 2018. *Security Sales & Integration* : веб-сайт. URL: <https://www.securitysales.com/surveillance/top-video-surveillance-trends-2018>
31. United States Department of Homeland Security / a budget for america's future 2021. *The White House* : веб-сайт. URL: https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/02/budget_fy21.pdf?fbclid=IwAR22bkjfuyP2uq50rHy7NEOp5DKTRH5q3efKxxqLKxqN9vW650MPmGk2hQo
32. Wojciszke Bogdan Psychologia społeczna. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2021. 636 s.